

Το Δεκέμβρη του '97 μετά από επίσκεψη στη Δημοτική Πινακοθήκη για την έκθεση «Ορόσημα», παρουσίασμε τη διαδρομή του συντοπήτη εικαστικού καλλιτέχνη Παντελή Σαμπαλιώτη, με την πεποιθηση ότι οι τοπικές κοινωνίες πρέπει ν' ανακαλύπτουν και ν' κάνουν κτήμα τους τα έργα των σύγχρονων δημιουργών πολιτισμού, πολύ περισσότερο όταν προέρχονται από δικά τους ποδιά. Για να κατανούσουμε καλύτερα το έργο τους, πρέπει να επικοινωνήσουμε με τους δημιουργούς και να γνωρίσουμε τον τρόπο σκέψης της. Με την ευκαιρία της έκθεσης «Διάχρονα», η οποία περιλαμβάνει 20 έργα του ίδιου καλλιτέχνη, που απόκτησε πρότινος η Δημοτική Πινακοθήκη, δημοπρατήσαμε συζήτηση που είχαμε μαζί του.

Η επωφή με τα έργα του Σαμπαλιώτη και η συζήτηση μαζί του σε εισήγει σε εικαστικές και ευρύτερα πολιτιστικές ατραπούς, γι' αυτό οι απόψεις και οι εκτιμήσεις του είναι από κάθε άποψη ενδιαφέρουσες. Μοιράζοντας το χρόνο του ανάμεσα σ' ένα πολυπλοκικό Βερολίνο και την Ελλάδα, το στοχείο αυτό τον καθιστά βαθύ γνώστη της εικαστικής και πολιτιστικής προγραμμάτων.

Σύγχρονος δημιουργός ο ίδιος, προσπαθεί να αρθρώσει έναν εικαστικό λόγο διαφορετικό, συμμετέχοντας σε διεθνή ρεύματα και τάσεις. Δημιουργεί με την ιώνωμα την βαθιά του πίστη στην Ηρακλείτεια σκέψη και τον ελληνικό πολιτισμό, ενώ φροντίζει διακριτικά να παιρνεί αποστάσεις απ' την εσωτερική «ελληνικότητα». Εχοντας επίγνωση της αξίας της ελληνικής σκέψης, αναζητεί τον επαναπροσδιορισμό της στη σύγχρονη εποχή. Γι' αυτό το στοιχείο αυτό μαζί με το Μύθο, έχουν ιδιαίτερη θέση στα έργα του και αντιπεπτούνται ως αναντόποστα μέρος μαζί με τα υλικά και τα χώρματα. Δανείζεται απ' τη φύση ασήμαντα εκ πρότις όψεως υλικά (ξύλο, όχυρο, χώρα, οξειδώσιες, κλπ.) και με μια αιφοπλιστική απλότητα τα μεταμφορώνει σε σύμβολα, ιδέες, εικόνες, δημιουργώντας αληθινά έργα τέχνης.

Δεν είναι υπερβολή να πούμε πως ο Παντελής με τον ξεχωριστό του τρόπο συμβάλλει και ο ίδιος στην ανανέωση της διεθνούς σύγχρονης τέχνης. Εται πρέπει να ερμηνευτεί και ο γνησιός του ρόλος σε εκθέσεις της ομάδας σύγχρονων Βερολινέζων καλλιτεχνών, δείγμα της δουλειάς τους είχαμε την ευκαιρία να γνωρίζουμε στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης, στη Λάρισα, με τις «Αλληγορίες της ώλης» το 1999. (Η ίδια έκθεση μεταφέρθηκε ως παρογγή του Υπουργείου Πολιτισμού τον Ιούνιο του 2000 στο Willy Brandt Haus του Βερολίνου, όπου ανακοινώθηκε στη Γερμανία η Πολιτιστική Ολυμπιάδα).

Στην παρουσίαση του 1997 εκφέραμε την ευχή ν' αποκτήσει η Δημοτική Πινακοθήκη έργα του Σαμπαλιώτη γιατί διακρίνομε ότι αυτά θα αποτελέσουν πολύτιμο απόκτημα. Είθε στην εποχές που έρχονται να συναντάμε έργα του σε εξωτερικούς χώρους της Καρδίτσας, μια και οι επεμβάσεις στο χώρο είναι από τις «έγνωστες» πυχές του γνωστού καλλιτέχνη.

- Τι σημαίνουν τα «Διάχρονα» και κατά πόσο αυτά σχετίζονται με την Καρδίτσα δεδομένου ότι τα έργα θα εκτιθενταν στη Δημοτική Πινακοθήκη της πόλης μας:

Τα Διάχρονα είναι μια συλλογή από τα έργα που έχω παρουσιάσει απ' το '74 έως το '99. Ενα μικρό δείγμα 25 χρόνων δουλειάς όπου θέλω στο φάσμα των τριών διαστάσεων να προσθέσω και μια τέταρτη αυτή του χρόνου.

Απ' το «Πρωινό ξύπνημα» το πλακαίτερο έργο της συλλογής έως το «Δέκτης και πομπός», που είναι το τελευταίο, ο χρόνος είναι «Όλα Ενα» επειδή η σύλληψη αυτών των έργων ανεξάρτητη το που τα έκανα είχαν στη σημείο αναφοράς την Καρδίτσα.

- Ακούγεται ενδιαφέρον ότι έχουν σημείο αναφοράς την Καρδίτσα, τι το ιδιαίτερο παρουσιάζουν αυτά τα έργα;

Είναι σημαντικά ως αναφορά την πρόταση της διαφορούς ανανέωσης σε σχέση με το υλικό και την τεχνική τους. Επεξεργάζομαι την μορφή του ρέοντος Θεσσαλικού χώρου σαν να πρόκειται για την μορφή δύο του κοσμικού χώρου. Αποκαλύπτω μια δύ-

ναμή που κρύβουν απλά ασήμαντα πράγματα, όχυρο, κέρι, χώρα επειδή μεταφέρουν έννοιες και νοήματα που υπάρχουν πριν από εμάς, αυτή καθ' αυτή όμως η πράξη να τα ορίσεις σαν

Ο.Κ. Νάνος με τον Κ. Σαμπαλιώτη

σύμβολα σ' ένα έργο Τέχνης είναι ένα απ' τα ζητούμενα της εποχής μας. Τι δύλαδή είναι σημαντικό και τι όχι.

- Το τί είναι σημαντικό ή όχι, είναι ένα ζητόμα στο οποίο πολλά μπορούν να ειπωθούν. Εσύ ως δημιουργός τις προσθέτες;

Είμαι ένας σύγχρονος διεθνής Έλληνας δημιουργός και βάση μου είναι η Ηρακλειτική σκέψη. Είμαι απαλλαγμένος από σύνδρομα «καλλιτεχνικής κομψότητας» και συνειδητά παράγω Τέχνη. Πι-

Ο καλλιτέχνης οφείλει να ξεδιπλώνει τις κεραίες του για να υπερασπίσει διαχρονικές αξίες και οράματα

στεύω στη μεγάλη αξία της ελληνικής σκέψης και το επαναπροσδιορισμό της στην εποχή μας, πέρα απ' την Νεοελληνική εσωστρέφεια και παθητικότητα των νημερών μας.

- Απ' τα «Ορόσημα» του 1997 στα «Διάχρονα» του 2001 μεσολαβούν περισσότερο από 3 χρόνια. Στο διάστημα αυτό για τον Σαμπαλιώτη που ζει και εργάζεται στο Βερολίνο, τι μεσολαβεί;

Αυτό το διάστημα συμπεριέχει σε 4 διεθνείς εκθέσεις και θεωρητικά και πρακτικά ξεκίνησα την «Αλληγορία» ένα σύγχρονο εικαστικό ρεύμα με πλυντητισμική αντίληψη ως αναφορά την Χώρα.

Καθοριστικό ρόλο έπαιξαν πρώτα απ' όλα η έκθεση «Ουράνιοι έξοντες» που έγινε το Καλοκαίρι του '98 στο Prisma Haus του Βερολίνου. Ήταν μια γιγαντιαία έκθεση σ' ένα χώρο 6.000 τ.μ. με 32 καλλιτέχνες από όλο τον κόσμο με αναφορά την αναγκαιότητά της έκφρασης στην εποχή μας. Σ' αυτή την έκθεση είχα παρουσιάσει την ενότητα «Γαιοϊστόρημα». Ήταν μια δυναμική παρουσία και ξαφνικά βρέθηκα να παίζω έναν ηγετικό ρόλο ως αναφορά την διαμόρφωση των νέων εικαστικών κινήσεων που γίνονται στο Βερολίνο. Ακολούθησαν οι «Αλληγορίες της Ύλης» πρώτα στο Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης της Λάρισας και πέρσι τον Ιούνιο στο Willy Brandt Haus στο Βερολίνο. Το Νοέμβριο είχα κάνει

- ✓ Συζήτηση με τον Παντελή Σαμπαλιώτη
- ✓ Γράφει ο Παναγιώτης Νάνος

- Παντελή θα ήθελα την άποψή σου για την Πολιτιστική Ολυμπιάδα του 2004.

Η Πολιτιστική Ολυμπιάδα είναι ένα μεγάλο «όραμα» εγκλωβισμένο όμως σ' αυτή την οδυνήρη νεοελληνική πραγματικότητα. Στην αρχή πίστευα πως θα βάζεμε ψηλά τον πήχυ για να επαναπροσδιορίσουμε την κορυφή του Ελληνικού Ιδανικού αλλά πάλι μια από τα ίδια. Προχερότητες της τελευταίας στιγμής. Είσει να διασευτωθεί.

- Ας έλθουμε όμως στα δικά μας. Η Πινακοθήκη ολοκληρώνεται όπως να γίνεται στην τύχη. Εκφράζει μια ανάγκη βέβαια μαρτυράει κάποιες αλήθειες και προπάντων πρέπει να πείθει για την ποιότητά της.

Η συνεργασία μου με το Willy Brandt Haus είναι μια μεγάλη καταξίωση χωρίς να σημαίνει παρέμβαση στο έργο μου. Το ίδιο βέβαια συμβαίνει και με υψηλού επιπέδου προσωπικότητες που με υποστηρίζουν.

- Η κώρα μας έχει κατακτήσει την ευρωπαϊκή σύγκλιση σε οικονομικό επίπεδο. Στα εικαστικά συμμετέχει αλίθεια και προς ποια κατεύθυνση;

Η κάθε Ευρωπαϊκή χώρα αξιοποιεί την καλλιτεχνική της παραγωγή στο έπακρο.

Η Ελλάδα διαφέρει ακόμα να ενσωματώσει τους μεγάλους δημιουργούς της διασποράς που είναι και η μεγάλη της δύναμη. Χαρακτηριστικά παραδείγματα, ο Γάννης Κουνέλης, Λουκάς, Σαμαράς κ.ά., κι αυτή επειδή δεν έχει κανέναν σαφή προσδιορισμό ως αναφορά τον Σύγχρονο Πολιτισμό της.

Κάποτε όλα αυτά θα πρέπει να βαδίσουν παράλληλα με τα εικαστικά και μια δυναμική σε όλα τα επίπεδα, σύγχρονη μουσική, λογοτεχνία, θέατρο, χορός.

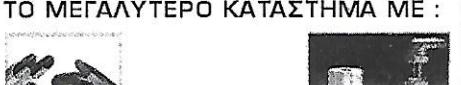
Όλα είναι εφικτά, αρκεί να υπάρχει εκεδάθαρος στόχος.

Ευχαριστώ για τη συζήτηση και εύχομαι πάντα επιτυχίες.

Thermopolis®
ΚΕΝΤΡΑ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ - ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑ

ΤΟ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΕ :

ΘΕΡΜΑΝΣΗ - ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ - ΗΛΙΑΚΑ ΕΡΞ ΚΑΙ ΖΒ ΔΟΣΕΙΣ

ΤΙΜΕΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΣΕ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥΣ - ΕΡΓΟΛΑΒΟΥΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ & ΥΔΡΑΥΛΙΚΟΥΣ

ΟΛΕΣ ΟΙ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΕΣ ΜΕΤΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΑΣ

ΕΙΔΑΤΕ ΝΑ ΜΑΖΙ ΝΟΡΕΣΕ ΤΑΙΝ ΚΟΝΤΑ
N. ΚΑΜΙΝΙΩΤΗΣ - ΦΩΤΗΣ ΜΑΥΡΑΝΤΖΑΣ

ΥΠΟΒΛΗΤΟΣ ΕΠΙΔΑΦΗΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑ ΙΔΑΝΙΚΟΥΣ ΑΠΟΣΔΗΜΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥΣ